

6. Козлова Н.Н. Социально-историческая антропология: учебник / Н.Н. Козлова. — М.: Ключ-С, 1999. — 187с.
7. Shorter E. The Making of the Modern Family / E. Shorter. — New York: Basic Books, 1975. — 369 p.
8. Эткинд А. Хлыст: Секты, литература и революция / А.Эткинд. — М.: Новое литературное обозрение, 1998. — 688 с.
9. Манхейм К. Диагноз нашего времени / К. Манхейм. — М.: Юристъ, 1994. — 704 с.
10. Кон И.С. В поисках себя. Личность и ее самосознание / И.С. Кон. — М.: Политиздат, 1984. — 335 с.
11. Берлін І. Два концепти свободи / І. Берлін // Лібералізм: Антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. — К.: Смолоскип, 2002. — С.531-567.
12. Entick v. Carrington, 1558-1774 All E.R. Rep. 45.
13. Исмаилов Б.И. Международно-правовые стандарты справедливого судопроизводства: учебное пособие / Б.И. Исмаилов. — Т.: РІЦПКЮ, 2007. — 40 с.
14. Smith R.E. Ben Franklin's Web Site: Privacy and Curiosity from Plymouth Rock to the Internet / R.E. Smith. — Providence, RI: Privacy Journal, 2004. — 407 p.
15. Seipp D.J. The Right to Privacy in American History / D.J. Seipp. — Cambridge, MA: Harvard University, 1978. — 212 p.
16. O'Connor Th.H. The Right to Privacy in Historical Perspective / Th.H. O'Connor // Massachusetts Law Quarterly. — 1968. — Vol. 53. — P. 101-105.
17. Flaherty D.H. Privacy in Colonial New England 1630-1776 / D.H. Flaherty. — Charlottesville: University of Virginia Press, 1972. — 287 p.
18. Blackstone W. Commentaries on the Laws of England. Vol. 1 / W. Blackstone. — London: Thomas B. Wait & Co., 1807. — 496 p.
19. Sprague R. Orwell Was An Optimist: The Evolution of Privacy in the United States and Its De-evolution for American Employees / R. Sprague // John Marshall Law Review. — 2008. — Vol. 42. — P. 83-135.
20. Mensel R.E. «Kodakers Lying in Wait»: Amateur Photography and the Right to Privacy in New York, 1885-1915 / R.E. Mensel // American Quarterly. — Vol. 43. — No. 1. (March 1991). — P. 22-45.
21. Godkin E. L. The Rights of the Citizen. IV. — To His Own Reputation // Scribner's Magazine. — 1890. — July-Dec. — P. 58-67.
22. Rider G.T. The Pretensions of Journalism / G.T. Rider // Northern American Review. — 1882. — Vol. 135. — № 312. — P. 471-483.
23. Warren S.D. The Right to Privacy / S.D. Warren, L.D. Brandeis // Harvard Law Review. — 1890. — Vol. 4. — P. 193-220.

Серёгин В.А. Развитие представлений о неприкосновенности частной жизни в эпоху просветительства и в новое время. — Статья.

В статье исследуются основные черты, характеризующие политико-правовые аспекты формирования частной жизни в Европе и Северной Америке в эпоху Просвещения и в Новое время. Выясняется то, какое значение имело

наследие этой эпохи для дальнейшего развития данного феномена в мировой политико-правовой теории и практике.

Ключевые слова: права человека, право на неприкосновенность частной жизни, приватеси, государство и право Нового времени.

Seryogin V. The Development of the Ideas about Private Life Inviolability during the Age of the Enlightenment and New Time. — Article.

The article deals with study of the main features which characterize political legal aspects of private life formation in Europe and Northern America during the Age of the Enlightenment and New Time. It is shown that the heritage ment of the given phenomenon in the world legal theory and practice.

Key words: human rights, right to inviolability of the private life, privacy, state and Law of New Time.

УДК 342.72/73:342.726

Синявська О.Ю.,

д.ю.н., доцент начальник кафедри адміністративної діяльності ОВС ХНУВС

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

У статті визначені особливості забезпечення громадянських та політичних прав персоналу органів внутрішніх справ, а також з'ясовані розбіжності вказаних прав. Обґрунтована необхідність вирішення питань забезпечення громадянських та політичних прав персоналу ОВС в умовах реформування системи МВС України на сучасному етапі.

Ключові слова: громадянські права, політичні права, персонал органів внутрішніх справ, реальність прав і свобод, система гарантій.

Громадянські та політичні права мають тривалу історію, ніж інші категорії прав та свобод. Тому й їх нормативний зміст, як правило, досить чіткий та визначений. В чому ж різниця між громадянськими та політичними правами? Якогось абсолютного розподілу між ними не існує [1, с.52-53]. Громадянські права — це ті права та свободи, що належать людині як члену громадянського суспільства. Це право на життя, свобода від катувань та інших форм нелюдського поводження, право на свободу та особисту недоторканність тощо. Цими правами володіють як громадяни даної держави, так і особи без громадянства та іноземні громадяни. Політичні права — це, як правило, права тільки громадян даної держави. Ці права пов'язані з участю у політичному житті держави, в управлінні державними справами, тому на володіння цими правами можуть претендувати не всі, хто проживає або перебуває в даній країні. Це впливає і

з формулювань відповідних статей Пакту про громадянські та політичні права. Так, ст. 9 визначає, що «кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність», ст. 10 — «усі особи, позбавлені волі, мають право на гуманне ставлення і повагу гідності, притаманної людській особі», ст. 14 — «усі особи є рівними перед судами і трибуналами», ст. 19 — «кожна людина має право безперешкодно дотримуватися своїх поглядів». На відміну від цих статей, ст. 25 визначає, що «кожен громадянин повинен мати без будь-якої дискримінації ... право і можливість: а) брати участь у веденні державних справ ...; в) голосувати і бути обраним на справжніх періодичних виборах...; с) допускатися в своїй країні на загальних умовах рівності до державної служби» [2].

Метою статті є визначення особливостей забезпечення громадянських та політичних прав персоналу органів внутрішніх справ, а також з'ясування розбіжностей вказаних прав. Актуальність статті полягає у необхідності вирішення питань забезпечення громадянських та політичних прав персоналу ОВС в умовах реформування системи МВС України на сучасному етапі.

Питання забезпечення прав персоналу органів внутрішніх справ в своїх працях розглядали такі вчені як, Авер'янов В.Б., Бандурка О.М., Бояринцева М.А., Габричидзе Б.Н., Кузнецов С.М., Шестаков С.В., Чернявський А.Г., Щелкунова М.В. та інші.

Конституція України, що враховує міжнародні стандарти з забезпечення прав і свобод людини, проголосила наступні громадянські та політичні права, які (умовно) можна поділити так: 1) громадянські права: право на життя (ст. 27), право на повагу до гідності (ст. 28), право на свободу та особисту недоторканність (ст. 29), право на недоторканість життя (ст. 30), право на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції (ст. 31), право на невтручання в особисте і сімейне життя (ст. 32), свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України (ст. 33), право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань (ст. 34), право на свободу світогляду і віросповідання (ст. 35), право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів (ст. 40) тощо;

2) політичні права: право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36), право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (ст. 38), право збиратися мирно ... і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації (ст. 39) тощо [3].

Крім того, Конституція України проголошує, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. «Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками» (ст. 24).

Слід погодитись з М. А. Бояринцевою, що реальність прав і свобод громадян, закріплених у Конституції, означає такий їх стан, коли кожна людина не лише за законом, а й фактично дійсно володіє цими правами та свободами, може в юридично допустимих межах безперешкодно користуватись і розпоря-

джатись можливостями, що в них містяться, захищати їх від порушень та вимагати від компетентних органів поновлення цих прав. Тобто реальність прав і свобод повинна бути забезпечена системою гарантій [4, с.166].

З одного боку, працівники органів внутрішніх справ як громадяни України повинні користуватися всіма правами та свободами, що проголошені Конституцією. На це прямо вказується і у Положенні про проходження служби рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ України (п.10): «Особливі рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ користуються всіма соціально-економічними, політичними та особистими правами і свободами, виконують усі обов'язки громадян, передбачені Конституцією України та іншими законодавчими актами» [91]. З іншого боку, реалізація працівниками органів внутрішніх справ України своїх громадянських та політичних прав має свої особливості як у частині обсягу наданих їм прав, так і в частині покладених на них державою обов'язків [5, с.109]. Розглянемо це дещо докладніше.

Так, згідно зі ст.36 Конституції України, «громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей». Одне з таких обмежень саме і стосується органів внутрішніх справ, зокрема у ст.37 Конституції України сказано: «Не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади і виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях». У ст.3 Закону України «Про міліцію» теж вказується: «У підрозділах міліції не допускається діяльність політичних партій, рухів та інших громадських об'єднань, що мають політичну мету. При виконанні службових обов'язків працівники міліції незалежні від впливу будь-яких політичних, громадських об'єднань» [6]. Позапартійність органів внутрішніх справ цілком закономірна і сприяє недопущенню порушень прав і свобод громадян України залежно від їх політичних переконань. Адже органи внутрішніх справ повинні охороняти права і свободи всіх громадян нашої країни, іноземців та осіб без громадянства, що перебувають на території України, незалежно від їх приналежності до тієї або іншої політичної партії, руху або громадської організації. Крім того, десятиріччя панування КППС за радянських часів довели, що політизація таких державних структур як органи внутрішніх справ, може призвести до виконання ними невластивих функцій, до перетворення цих органів у знаряддя правлячої партії та її ідеології і, як наслідок, до свавілля стосовно громадян, які цієї ідеології не підтримують. Тож позапартійність органів внутрішніх справ є досить обґрунтованою. Тим же Законом України «Про міліцію» передбачено, що працівники міліції «не можуть бути членами політичних партій, рухів та інших громадських об'єднань, що мають політичну мету» [6, ст.18]. І якщо заборона створення і діяльності організаційних структур політичних партій, рухів

та інших громадських об'єднань в органах внутрішніх справ цілком зрозуміла, то щодо наведеної вище форми виникає питання, чому працівник органів внутрішніх справ у позаслужбовий час не може бути членом політичної партії, діяльність якої не заборонена законом, якщо таке членство не впливає на виконання працівником своїх службових обов'язків та його незалежність і неупередженість у службовій діяльності? Це, з одного боку, суперечить нормі, визначеній статтею 36 Конституції України, згідно з якою «ніхто не може бути ... обмежений у правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій». З іншого боку, політичні процеси, що відбуваються в Україні протягом останніх років, доводять, що фактично політична неупередженість правоохоронців є декларативною, формально проголошеною, в той час як більшість керівного складу органів внутрішніх справ на президентських виборах 2004 року, парламентських виборах 2006 року й у повсякденній діяльності проводили в житті політику тієї чи іншої політичної партії чи блоку.

Як справедливо зауважує С. В. Шестаков, чинне законодавство не передбачає відповідальності за порушення конституційної заборони, встановленої ст. 37 Конституції України [7, с.104-105]. Очевидно, слід детально вивчити досвід зарубіжних країн, в яких державним службовцям дозволяється бути членом політичної партії, але з багатьма обмеженнями [8, с.223]. Крім того, необхідно законодавчо встановити відповідальність за порушення працівниками ОВС відповідних обмежень і заборон.

Наступна проблема в частині обмеження обсягу наданих працівникам ОВС громадянських і політичних прав полягає у використанні на службі жінок. Стаття 24 Конституції України гарантує рівність конституційних прав жінки і чоловіка. Однак, у п.4 Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України сказано, що рядовий і молодший начальницький склад органів внутрішніх справ комплектується на договірних засадах особами чоловічої статі, а в необхідних випадках — і жінками [9], тобто одразу ж визначається нерівність жінки і чоловіка щодо прийняття на службу до органів внутрішніх справ. Обмеження прав жінок при вступі на службу до органів внутрішніх справ суперечить не тільки Конституції України, а й міжнародним документам з питань прав людини, зокрема положенням прийнятої 18 грудня 1979 р. Генеральною Асамблеєю ООН Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок [10] (Україна як член ООН ратифікувала цю Конвенцію однією з перших — 24 грудня 1980 року) та іншим документам. Крім того, ст.4 Закону України «Про державну службу» теж встановлює рівність права на державну службу (різновидом якої є служба в органах внутрішніх справ) незалежно від статі громадян України [11].

Так, професія працівника органів внутрішніх справ традиційно вважалася чоловічою. Але історія розвитку органів внутрішніх справ давала чимало прикладів успішності жінок у цій професійній діяльності. Гуманізація діяльності органів внутрішніх справ, посилення соціальної спрямованості в їх роботі викликає необхідність розширювати представництво жінок в міліції. Цілком справедливим є один із принципів комплектування американської та інших

систем поліції: «На будь-якому місці, де не потрібно застосовувати великої фізичної сили, жінка може працювати не гірше чоловіка» [12, с.92].

Значенню жінок-поліцейських останнім часом у літературі приділяється особлива увага. Наприклад, у статті Е. Дене «Використання жінок для роботи у поліції: порівняння між Францією та Великобританією» поданий огляд використання жінок у поліції цих країн з початку Першої світової війни до теперішнього часу, порівнюється їх становище у поліції та функції, що вони виконують [13]. На думку А. Хазенберг (Нідерланди), необхідно змінювати імідж поліції, перетворюючи її з переважно чоловічої структури і культури в організацію більш збалансовану. Відповідно до цього необхідно досягти рівності в поліції чоловіків і жінок як кількісно, так і якісно [14]. Д. Браун (Великобританія) пропонує розробити соціальну програму стосовно жінок, які працюють у поліції [15]. Аналізуючи проблему залучення жінок на службу в поліції зарубіжних країн, М. В. Щелкунова виділяє наступні закономірності: 1) залучення на службу в поліцію жінок у більшості країн, як правило, розпочиналося з призначення їх на посади наглядачок; 2) первісно задача співробітниць полягала у боротьбі зі злочинністю неповнолітніх та жінок; 3) у зв'язку зі зростанням злочинності серед жінок і неповнолітніх, виникла необхідність у збільшенні числа кваліфікованого жіночого персоналу й у розширенні кола його повноважень (при цьому жінки-поліцейські поступово домоглися зрівняння оплати праці і можливостей просування по службі, ставши учасниками усього спектру поліцейської роботи нарівні з чоловіками; 4) внаслідок радикальної зміни ставлення до використання жіночого персоналу в поліцейській роботі відбувся прогрес кадрової системи поліцейської організації, тобто перехід до більш досконалих та ефективних форм, цілей, структури і методів на базі постійного пошуку, розробки та реалізації кадрових нововведень [16, с.145-147]. На користь збільшення частки жінок у правоохоронних структурах свідчить і те, що в деяких випадках жінки-поліцейські виконують свої службові обов'язки набагато ефективніше, ніж чоловіки. Це стосується розв'язання сімейних конфліктів, допиту жертв насильницьких злочинів, профілактики молодіжної та жіночої злочинності.

У процесі соціологічних і психологічних досліджень було виявлено також різне сприйняття населенням жінок-поліцейських і поліцейських-чоловіків. Так, кафедрою економіки та соціальної психології Кельнського університету було проведено опитування серед населення, яке показало, що 74,9% респондентів бачать у поліцейському жіночій статі таку ж «гідну поваги особу, що й у поліцейському чоловічій статі», а 51,2% опитаних вважають, що громадяни поводяться з поліцейськими-жінками більш доброзичливо [17]. Показовим є й те, що поліцейське управління Нью-Йорка ліквідувало відмінність між поліцейським-чоловіком і поліцейським-жінкою. Ті й другі зараз називаються «офіцер поліції» і мають однакові повноваження [18]. Відсоток жінок у поліції Голландії становить 12,2%, у поліції Швеції — 11,1%, Італії — 8,5%, Угорщини — 8%, Норвегії — 7,5% [242; 243], а у деяких західних країнах у поліції жінки складають 25-40% особового складу [12, с.92].

Отже, на підставі вищевикладеного, враховуючи процеси демократизації суспільства, що проходять в усіх сферах громадського життя, членство України в Раді Європи, а також з метою наближення законодавства України до міжнародних норм, недопущення порушення конституційних прав жінок-працівників органів внутрішніх справ, п.4 Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України доцільно викласти у наступній редакції: «Рядовий і молодший начальницький склад органів внутрішніх справ комплектується на договірних засадах особами чоловічої статі, які пройшли дійсну військову службу, іншими особами, що перебувають у запасі Збройних Сил (крім офіцерів запасу), та жінками, які досягли 18-річного віку і здатні за своїми особистими якостями, освітою і станом здоров'я виконувати покладені на них обов'язки».

Стаття 32 Конституції України проголошує: «Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини». Зазначимо, що і в реалізації цих прав працівники органів внутрішніх справ зазнають деяких, хоча й цілком зрозумілих та обґрунтованих, обмежень. Це виявляється, перш за все, у використанні спеціальних методів вивчення способу життя спочатку майбутнього працівника органів внутрішніх справ при проведенні спеціальної перевірки кандидата на службу, регламентованої відповідним тасним наказом МВС України, а потім — в суворо регламентованих періодичних спеціальних перевірках вже працівника органів внутрішніх справ, а також його близьких родичів, а в деяких випадках, обумовлених специфікою служби в деяких підрозділах органів внутрішніх справ, і його близького оточення, знайомих тощо. Крім того, працівники органів внутрішніх справ зобов'язані надавати до апаратів по роботі з персоналом того органу чи підрозділу, де вони проходять службу, інформацію щодо будь-яких змін в їхньому сімейному стані для проведення додаткової спеціальної перевірки. Таким чином, деяких обмежень у реалізації вищезазначених конституційних прав зазнають не тільки самі працівники органів внутрішніх справ, але, так чи інакше, і їх родичі, які з ними не проживають, а іноді навіть і не спілкуються (колишні дружини та чоловіки, тощо).

Втім, такі обмеження цілком законними і обґрунтованими. Очевидно, сьогодні немає інших шляхів перевірити відповідність кандидатів на службу та працівників органів внутрішніх справ тим вимогам, які пред'являє до їх професії держава, окрім вищезазначених, хоча їх застосування і призводить, певною мірою, до порушення деяких конституційних прав людини.

Деяких обмежень може зазнавати працівник ОВС і щодо права вільного вибору місця проживання, гарантованого ст. 33 Конституції України, оскільки особи рядового і начальницького складу зобов'язані нести службу там, де це викликано інтересами служби та обумовлено наказами прямих начальників [9, п. 21].

Чинна Конституція України закріпила нарешті таке загально визначене право людини, як невід'ємне право на життя і визнала обов'язком держави захищати життя людини (ст. 27). Зрозуміло, що уникнути зазнавати посягань на це пра-

во люди можуть лише в країні, в якій не існує ні злочинців, ні порушників громадського порядку і громадської безпеки й т.п. Але така держава — утопія, її не існує. Тому для захисту прав і свобод людини держава створює спеціальні правоохоронні органи. І працівники органів внутрішніх справ, на яких покладені обов'язки щодо забезпечення громадського порядку і спокою, громадської безпеки, боротьби зі злочинністю, перші піддаються небезпекам, пов'язаним зі службовою діяльністю. Дослідження, проведені в різних країнах світу, в тому числі і в Україні, показують, що вірогідність ситуацій, небезпечних для життя в діяльності поліцейського (міліціонера) становить 7,7 бала і поступається вона лише роботі шахтарів (8,3 бала). Отже, робота працівника міліції, як і поліцейського за кордоном, є однією з найбільш небезпечних, перевищуючи за цим показником інші професії: пожежника (6,7 бала), військового (4,7 бала), працівника банку (3,7 бала) та інших [12, с.227-228]. При цьому, працівник органів внутрішніх справ під час виконання службових обов'язків сам може бути об'єктом посягань і водночас зобов'язаний припинити всяке посягання на інші об'єкти, що охороняються, чи які він має захищати, тобто свідомо ризикувати своїм здоров'ям чи навіть життям для усунення небезпеки. Проблеми, пов'язані із забезпеченням безпечної життєдіяльності працівників органів внутрішніх справ України, більш докладно будуть розглянуті у наступних підрозділах даного дослідження.

Реалізація працівниками органів внутрішніх справ України своїх громадянських та політичних прав має свої особливості не тільки в частині обсягу наданих їм прав, але і в частині покладених на них обов'язків. Так, згідно з їх професійним призначенням, працівники органів внутрішніх справ зобов'язані не тільки додержуватися Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей, але й охороняти закон, права, свободи та законні інтереси інших осіб від посягань та порушень; свою специфіку має їх відношення до загального військового обов'язку тощо. Все вищезазначене підтверджує необхідність встановлення особливого державного захисту персоналу органів внутрішніх справ, про що вже йшлося у першому розділі дослідження.

Реальність прав і свобод має бути забезпечена системою відповідних гарантій. Такі гарантії встановлюються, передусім, Конституцією та законами України, а також підзаконними нормативно-правовими актами. Норми, які закріплюють гарантії правового захисту персоналу органів внутрішніх справ (втім, і їх соціального захисту теж) та встановлюють відповідальність за їх порушення, за галузевою приналежністю можуть бути нормами конституційного, кримінального, цивільного, адміністративного тощо законодавства. Але правовий статус працівників органів внутрішніх справ як державних службовців, порядок проходження ними служби, більшість питань, пов'язаних з виконанням їх службових обов'язків як учасників адміністративно-правових відносин, встановлюються та регламентуються саме нормами адміністративного права. Крім того, виходячи з їхнього адміністративно-правового статусу, працівники органів внутрішніх справ користуються, в першу чергу, тими гарантіями захисту їх прав та свобод, які закріплені у адміністративному законодавстві. Отже, доцільно наголосити на важливості саме такого компоненту правового захис-

ту персоналу ОВС, як адміністративно-правовий захист, який в сукупності з іншими складовими — кримінально-правовим, цивільно-правовим захистом тощо і утворюють узагальнене збірне поняття — правовий захист.

Російські вчені-адміністративисти визначають адміністративно-правовий захист фізичних і юридичних осіб як комплексну систему адміністративно-правових заходів, які застосовуються для забезпечення вільної та належної реалізації прав фізичних і юридичних осіб, що передбачає за необхідністю їх звернення до органів державної влади, включаючи і суд, а також інші адміністративно-захисні заходи, які здійснюються у випадках, передбачених законодавством [19, с.251]. Під адміністративно-правовим захистом працівників міліції О. Я. Ланка пропонує розуміти систему правових засобів, за допомогою яких уповноважені на те органи та їх посадові особи забезпечують реалізацію законодавчо встановлених адміністративно-правових гарантій [20, с.85]. В цілому з таким визначенням можна погодитися, поширивши його на весь персонал ОВС, а не тільки працівників міліції, і замінивши в ньому «систему правових засобів» відповідно на «систему організаційно-правових засобів та комплекс відповідних заходів». Отож, під адміністративно-правовим захистом працівників ОВС можна розуміти систему організаційно-правових засобів та комплекс відповідних заходів, за допомогою яких уповноважені на те органи та їх посадові особи забезпечують реалізацію законодавчо встановлених адміністративно-правових гарантій.

Список використаної літератури:

1. Мюллерсон Р.А. Права человека: идеи, нормы, реальность. — М.: Юридическая литература, 1991. — 160 с.
2. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. // Права людини: Збірник документів / Укл. В.С. Семенов, О.Н. Ярмиш та ін. — Х.: Ун-т внутр. справ, 1997. — С. 4 — 29.
3. Соціальне забезпечення правоохоронців залишає бажати кращого // Імем закону. — №20. — 20.05–26.05.2005. — С. 7.
4. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. — К.: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. — 668 с.
5. Сиявська О.Ю. Реалізація громадянських та політичних прав персоналу органів внутрішніх справ: сутність та існуючі проблеми // Право і безпека. — №3'2. — 2004. — С. 107-112.
6. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 р. // ВВР УРСР. — 1991. — №4. — Ст.20.
7. Шестаков С.В. Адміністративно-правовий статус працівника міліції: Дис. ... канд. юрид. наук. — Х., 2003. — 205 с.
8. Ткач Г. Правові обмеження та заборони для державних службовців // Вісник Львівського університету. Серія юридична. — 2000. — Вип. 35. — С. 220-224.
9. Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України: Затверджене постановою Кабінету

- Міністрів УРСР від 29 липня 1991 р. // Збірник нормативних актів України з питань правопорядку. — К., 1993. — С.438 — 464.
10. Конвенція про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок від 18 грудня 1979 р. // Международная защита прав человека. Документы и комментарии / Составитель канд. юрид. наук Буроменский М.В. — Х.: ООО «Синтекс ЛТД», 1998. — С. 171–186.
 11. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — №52. — Ст. 490.
 12. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України: Підручник. — Х.: Ун-т внутр. справ, 1998. — 480 с.
 13. The Police Journal. — 1992. — №3. — P. 236-242.
 14. FBI Law Enforcement Bulletin. — 1992. — January. — P. 18.
 15. Матеріали НТК «Суспільство, право, поліція (обзор)» // Держава і право. — 1996. — №12. — С. 138-139.
 16. Щелкунова М.В. Закономерности процесса привлечения женщин на службу в полицию // Деятельность правоохранительных органов зарубежных стран. Сборник материалов. Выпуск I / Сост. Э.Р. Костылева, Т.Н. Чикинова. — М., Академия управления МВД России, 2001. — С. 145-148.
 17. FBI Oversight and Authorization Request for FV. — 1992. — P. 155.
 18. Проблемы преступности в капиталистических странах / Ежемесячный информационный бюллетень. — 1990. — №8. — С. 23.
 19. Габричидзе Б.Н., Чернявский А.Г., Кузнецов С.М. Административное право Российской Федерации: Учебник. — М.: Дело и Сервис, 2001. — 624 с.
 20. Ланка О.Я. Соціально-правовий захист працівників міліції України (адміністративно-правовий аспект): Дис. ... канд. юрид. наук — К., 2003. — 239 с.

Сиявская О.Ю. Особенности обеспечения гражданских и политических прав персонала органов внутренних дел Украины. — Статья.

В статье определены особенности обеспечения гражданских и политических прав персонала органов внутренних дел, а также выяснены расхождения указанных прав. Обоснована необходимость решения вопросов обеспечения гражданских и политических прав персонала ОВД в условиях реформирования системы МВД Украины на современном этапе.

Ключевые слова: гражданские права, политические права, персонал органов внутренних дел, реальность прав и свобод, система гарантий.

Sinyavskaya O. Features of providing of civil and political laws of personnel of organs of internal affairs of Ukraine. — Article.

The features of providing of civil and political laws of personnel of organs of internal affairs are certain in the article, and also divergences of the indicated rights are found out. The necessity of decision of questions of providing of civil and political laws of personnel of OIA is grounded in the conditions of reformation of the system Ministry of internal affairs of Ukraine on modern the stages.

Keywords: civil laws, political rights, personnel of organs of internal affairs, reality of rights and freedoms, system of guarantees.